

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล ในด้าน เป้าหมายและนโยบายในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนสภาพนักเรียนและผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การตั้งถิ่นฐาน การดำเนินชีวิต ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเลโดยละเอียด นอกจากนี้ยังได้ตรวจสอบและรวบรวมรายชื่อจังหวัดที่มีชาวเลอาศัยอยู่ อีกทั้งสำรวจโรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเลเรียนอยู่บางโรงเรียนเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยเดินทางไปสำรวจด้วยตนเอง และได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ นโยบายและเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจากหนังสือหลักสูตร คู่มือครู เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย การสร้างเครื่องมือและสอบถาม ตลอดจนสอบถามและสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล และแบบสำรวจโรงเรียนจำนวน 1 ชุด

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 คน คือ
 ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็น
 นโยบายและเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียน
 การสอนภาษาไทยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล เป็นแบบเลือกตอบ และ
 คำถามปลายเปิด แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2
 คน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 สภาพการ
 จัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน การจัดกิจกรรม
 การเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 สภาพนักเรียนและผู้ปกครอง แบบสำรวจโรงเรียนจำนวน 1 ชุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แล้ว
 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก
 ก) ตรวจสอบดูความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง เป็น
 แบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปทดลองใช้กับครูผู้สอนภาษาไทยที่ไม่ใช่ประชากรจำนวน 10 คน แล้ว
 นำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับประชากร
 คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน และครูผู้สอน จำนวน 45 คน รวมทั้งสิ้น 54 คน (ดู
 ตารางที่ 1 ประกอบ) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาดังนี้คือ ผู้บริหาร 9 ชุด คิดเป็นร้อยละ
 100.00 ครูผู้สอน 45 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามแบบเลือกตอบ มาแจกแจงความถี่และวิเคราะห์ข้อมูล หา
 ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบความเรียง และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
 ปลายเปิด เสนอในรูปของความเรียง เรียงตามลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สภาพทั่วไปและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล โรงเรียน
 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นเด็กเล็กจนถึงชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ และมีบางส่วนนับถือบรรพบุรุษ นักเรียนส่วนใหญ่พูดภาษาชาวเล รองลงมาคือ ภาษาไทยถิ่นใต้

สถานที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพภูมิประเทศเป็นเกาะ โรงเรียนส่วนใหญ่มีอาคารเป็นอาคารถาวร จำนวน 1-3 หลัง โรงเรียนส่วนใหญ่มีพื้นที่สนามเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีบางโรงเรียนที่ไม่มีสนามเพราะพื้นที่เป็นชายหาด

โรงเรียนส่วนใหญ่มีเครื่องเล่นในสนามสำหรับเด็ก เช่น ซิงซ์ ราวได้ ฯลฯ และเครื่องเล่นนั้น ส่วนใหญ่ได้มาจากการบริจาค

สถานที่สำหรับรับประทานอาหาร ส่วนใหญ่นักเรียนรับประทานอาหารที่โรงอาหาร รองลงมาคือ บริเวณใต้ต้นไม้

โรงเรียนส่วนใหญ่มีที่สำหรับล้างมือ และแปรงฟัน แต่ไม่มีพยาบาล มีห้องส้วมจำนวน 1-4 หลัง มีที่เก็บวัสดุและเครื่องใช้ต่าง ๆ ทั้งของครูและนักเรียน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ว่า

ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายทั้งหมด มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป 10-15 ปี และ 16-20 ปี มีประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล 1-5 ปี รองลงมาคือ 6-10 ปี ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาชนบทรรม นิยมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเล

ครูผู้สอนภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ อิสลาม ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้พูดในครอบครัว รองลงมาคือภาษาไทยกลาง ภูมิลำเนาของครูส่วนใหญ่ อยู่ในจังหวัดที่มีโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเลตั้งอยู่ มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 เดือน-5 ปี รองลงมาคือ 11-15 ปี ส่วนประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 เดือน-5 ปี เช่นกัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำการสอนภาษาไทยอยู่ระหว่าง 5-10 คาบต่อสัปดาห์ และ 16-20 คาบต่อสัปดาห์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนภาษาไทย เพราะเป็นครูประจำชั้นจึงต้องสอนทุกวิชา รองลงมาคือ สอน เพราะจะจบการศึกษาทางภาษาไทยมาและช่วยสอนชั่วคราว เพราะขาดครูภาษาไทย ครูผู้สอนส่วนใหญ่

ในการทำงานในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป 10-15 ปี และ 16-20 ปี มีประสบการณ์ทำงาน
ในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล 1-5 ปี รองลงมาคือ 6-10 ปี ผู้บริหารส่วนใหญ่
ไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาชนบทรรม เนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเล

ครูผู้สอนภาษาไทยที่คอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-35 ปี
มีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่นับถือ
ศาสนาพุทธ รองลงมาคือ อิสลาม ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้พูดในครอบครัว รองลงมา
คือภาษาไทยกลาง ภูมิลำเนาของครูส่วนใหญ่ อยู่ในจังหวัดที่มีโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้าน
ชาวเลตั้งอยู่ มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 เดือน-5 ปี รองลงมา
คือ 11-15 ปี ส่วนประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 เดือน-5 ปี เช่นกัน
ครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำการสอนภาษาไทยอยู่ระหว่าง 5-10 คาบต่อสัปดาห์ และ 16-20 คาบต่อสัปดาห์
ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนภาษาไทย เพราะเป็นครูประจำชั้นจึงต้องสอนทุกวิชา รองลงมาคือ สอน
เพราะจะจบการศึกษาทางภาษาไทยมาและช่วยสอนชั่วคราว เพราะขาดครูภาษาไทย ครูผู้สอนส่วนใหญ่
ไม่เคยได้รับการอบรมวิธีสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้ และไม่เคยได้รับการอบรม
เกี่ยวกับชนบทรรม เนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเล ส่วนในด้านการพูด ครูผู้สอนส่วนใหญ่
พูดภาษาชาวเลได้และพูดได้ในระดับที่สื่อความหมายได้บ้างคำ

นโยบายพิเศษและวิธีการส่งเสริมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน
ภาษาไทยให้แก่นักเรียนชาวเลในโรงเรียนประถมศึกษาจากการคอบแบบสอบถามของผู้บริหาร
สรุปได้ดังนี้

ด้านเป้าหมายพิเศษในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่เรียนชาวเล ผู้บริหาร
โรงเรียนส่วนใหญ่มีเป้าหมายพิเศษ และเป้าหมายพิเศษนั้นคือ มุ่งให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน และมุ่งให้นักเรียนฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง รองลงมาคือมุ่งให้
นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย และมุ่งให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษา และวิธีการส่งเสริม
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายพิเศษคือ จัดให้มีการสอนพิเศษนอกเวลาเรียนและจัดให้มีกิจกรรมเสริม
หลักสูตรภาษาไทยให้มากขึ้น

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการปรับหลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกันในการจัดการเรียน
การสอนภาษาไทยให้แก่เรียนชาวเล และในการปรับหลักสูตร ผู้บริหารปรับในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้บริหารส่วนใหญ่ปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและเพื่อให้สะดวกในการทำความเข้าใจภาษา รองลงมาคือ ปรับให้จุดประสงค์แคบลง

ในด้านเนื้อหา ผู้บริหารส่วนใหญ่ปรับให้เหมาะสมกับภาษาที่นักเรียนใช้และปรับให้ตรงกับสภาพท้องถิ่น

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่ปรับโดยใช้วิธีสอนแบบใช้ภาษาไทยคู่กับภาษาชาวเล และให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาไทยมากขึ้น

ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารส่วนใหญ่วัดตามจุดประสงค์ที่ปรับโดยการสร้างเครื่องมือในการวัดจุดประสงค์เอง

ผู้บริหารได้ดำเนินการเพื่อให้ชาวเลมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียน โดยจัดครูไปสอนภาษาไทยให้แก่ชาวเลในชุมชนของชาวเล ส่วนในด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเล ผู้บริหารได้ดำเนินการดังนี้คือ ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเลและให้กำลังใจแก่ครูเมื่อครู ประสบปัญหาในการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเล รองลงมาคือ เข้าสังเกตและแนะนำ การสอนภาษาไทยของครูในชั้น

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีนโยบายพิเศษในการคัดเลือกครูมาทำการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเล โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ ครูต้องสนใจและมีความรู้เกี่ยวกับภาษา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเล รองลงมาคือ ครูต้องมีความรู้ทางสาขา การสอนภาษาไทย

ในด้านการจัดวัสดุหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอนให้แก่ครู ภาษาไทย ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดให้ครูทุกคนมีหลักสูตรส่วนในด้านการจัดหนังสือต่าง ๆ เพื่อ อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้แก่ครูผู้บริหารได้จัดไว้เป็นจำนวนน้อย และในด้านการจัดหนังสือเรียน แบบฝึกหัด หนังสือเสริมการเรียนวิชาภาษาไทยให้แก่ นักเรียน ชาวเล ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดให้นักเรียนยืมทุกคน ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้มีการจัดทำและร่วมมือกับ กลุ่มโรงเรียนในการปรับปรุงแผนการสอนภาษาไทยให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสภาพนักเรียน

เกี่ยวกับการจัดครูเข้าสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียนชาวเล ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดครู
เข้าสอนตามความสามารถ รองลงมาคือ ตามความสมัครใจ และการจัดนักเรียนเข้าชั้นส่วนใหญ่
ไม่แยกเด็ก

ในด้านสื่อการสอนผู้บริหารส่วนใหญ่ดำเนินการจัดซื้อโดย เงินงบประมาณ รองลงมาคือ
ให้ครูที่สอนทำเอง และผู้บริหารส่วนน้อยใช้วิธีขอรืจาก และผู้บริหารส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูได้
ผลิตสื่อด้วยตนเอง

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล
ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนไม่ตรงตามเนื้อหาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แต่จะปรับ
เนื้อหาบางส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และในการปรับเนื้อหาบางส่วนนั้น มีวิธีการปรับโดยการ
ตัดเนื้อหาไม่จำเป็นออก และเพิ่มเนื้อหาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน ส่วนสาเหตุใน
การปรับนั้นส่วนใหญ่ปรับเพราะเป็นนโยบายของโรงเรียน รองลงมาคือปรับเนื้อหาให้แคบลงเพื่อ
ง่ายต่อการสอน และเกณฑ์ที่ใช้ในการปรับหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ใช้สภาพนักเรียนเป็นเกณฑ์
รองลงมาใช้สภาพท้องถิ่น

การใช้เอกสารหลักสูตรและหนังสือเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้คู่มือครูในการเตรียมการ
สอน รองลงมาคือ แผนการสอน โรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเลส่วนใหญ่จัดเอกสาร
หลักสูตรให้ครูได้ศึกษาไม่เพียงพอ ซึ่งสาเหตุสำคัญคือ โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลจากศูนย์
วิชาการกลุ่ม และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ส่วนในด้านการใช้หนังสือเรียนครูผู้สอน
ส่วนใหญ่ใช้หนังสือแบบเรียนภาษาไทยของกรมวิชาการ และครูผู้สอนส่วนน้อยที่มีแบบเรียนหรือ
แบบฝึกหัดพิเศษที่จัดทำขึ้นใช้เฉพาะนักเรียนชาวเล โดยครูผู้สอนจัดทำขึ้นเอง ส่วนสาเหตุที่ครูผู้สอน
ส่วนใหญ่ไม่ใช้หนังสือ หนังสือที่จัดทำขึ้นเฉพาะนักเรียนชาวเล คือ ต้องการให้นักเรียนเรียนตาม
หนังสือที่ตรงตามหลักสูตร และรองลงมาคือ ครูไม่มีเวลาจัดทำหนังสือพิเศษ

ในด้านปัญหา ในการใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา และ
ครูผู้สอนส่วนน้อยที่มีปัญหา จะมีปัญหาในเรื่อง ขาดหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็น
ส่วนใหญ่

ในการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล ครูผู้สอนส่วนใหญ่
สอนได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งมีสาเหตุสำคัญคือมีนักเรียนสองภาษาเรียนรวม

อยู่ด้วยจึงทำให้ยากแก่การสอน สาเหตุรองลงมาคือ จุดประสงค์กว้างเกินไป เครื่องมือในการวัดจุดประสงค์ในการสอนภาษาไทย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม รองลงมาคือแบบวัดจุดประสงค์และในกรณีที่ในชั้นเรียนมีนักเรียนในห้องถื่นและนักเรียนชาวเลเรียนอยู่ร่วมกัน ในการวัดจุดประสงค์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะไม่แยกเด็ก โดยมีเหตุผลที่สำคัญคือ ไม่ต้องการให้เด็กคิดว่าตนต่างจากเด็กในห้องถื่น รองลงมาคือ ต้องการใช้เครื่องมือเดียวกันเพื่อให้เป็นผลสัมฤทธิ์ที่มีมาตรฐานเดียวกัน และครูผู้สอนส่วนน้อยที่แยกเด็กเป็น 2 ประเภทในการวัดจุดประสงค์ และเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ใช้สำหรับเด็กชาวเลคือแบบสังเกต รองลงมาคือแบบวัดจุดประสงค์

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่เด็กนักเรียนชาวเล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ภาษาชาวเลกับนักเรียน ซึ่งสาเหตุสำคัญคือ ครูพูดภาษาชาวเลไม่ได้ รองลงมาคือไม่ต้องการให้นักเรียนพูดภาษาชาวเลในชั้น ส่วนครูผู้สอนที่ใช้ภาษาชาวเลกับนักเรียนส่วนใหญ่จะใช้เมื่อต้องอธิบายเพิ่มเติมในการสอนคำใหม่ และประโยคที่นักเรียนไม่เข้าใจและใช้สื่อความหมายกับนักเรียนในกรณีที่นักเรียนฟังครูผู้สอนไม่เข้าใจ

ในกรณีที่ในชั้นเรียนมีนักเรียนในห้องถื่นและนักเรียนชาวเลเรียนอยู่ร่วมกัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมรวมกันโดยไม่คำนึงถึงว่าเป็นเด็กประเภทใด รองลงมา ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบรวมก่อนแล้วจึงแยกจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่แยกจัดสำหรับนักเรียนชาวเลคือ สอนแบบเทียบเสียงและเทียบคำระหว่างคำในภาษาไทย และคำในภาษาชาวเล และการฝึกให้เด็กฟังก่อนแล้วจึงสอนทักษะอื่น ๆ ตามลำดับ

ในการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการฟังให้แก่เด็กนักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดขึ้น คือ ฝึกให้นักเรียนฟังภาษาไทยเพียงภาษาเดียว รองลงมาคือ ครูใช้ภาษาท่าทางในการสื่อความหมาย และฝึกให้นักเรียนฟังประโยคง่าย ๆ และกิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดน้อยที่สุดคือ ให้นักเรียนฝึกฟังภาษาชาวเลก่อนแล้วจึงแปลเป็นภาษาไทย และสอนโดยใช้สื่อการสอนเข้าช่วย ส่วนปัญหาในการสอนทักษะการฟังให้แก่เด็กนักเรียนชาวเลที่ครูผู้สอนประสบมากที่สุด คือ นักเรียนฟังประโยคยาว ๆ ไม่เข้าใจ รองลงมาคือ นักเรียนสื่อความหมายได้ช้า ต้องฟังซ้ำหลาย ๆ ครั้ง และนักเรียนขาดเรียนบ่อยจึงไม่ค่อยรู้เรื่อง

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดให้แก่นักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดขึ้นคือ ฝึกให้นักเรียนฟังคำและประโยคง่าย ๆ แล้วพูดตาม ฝึกให้นักเรียนชาวเลกล้าแสดงออก โดยการออกมาพูดหรือรายงานหน้าชั้น ฝึกพูดและออกเสียงเป็นกลุ่มและรายบุคคล รองลงมาคือ ฝึกให้นักเรียนพูดภาษาไทยโดยการเทียบเสียงจากวรรณยุกต์จากคำง่าย ๆ พร้อมทั้งอธิบายความหมายของคำ ส่วนปัญหาในการสอนทักษะการพูดให้แก่นักเรียนชาวเลที่ครูประสบมากที่สุดคือ นักเรียนไม่กล้าพูด รองลงมาคือ นักเรียนเรียงคำสลับกัน และนักเรียนพูดประโยคยาว ๆ ไม่ได้

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการอ่านให้แก่นักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดขึ้นคือ ให้นักเรียนออกเสียงคำและประโยคเป็นภาษาไทย รองลงมาคือ ให้นักเรียนออกเสียงพร้อมกันทั้งชั้นและให้อ่านเป็นรายบุคคล กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดน้อยที่สุดคือ ให้นักเรียนหัดอ่านคำเป็นภาษาไทย แล้วครูอธิบายความหมายเป็นภาษาชาวเล ส่วนปัญหาในการสอนทักษะการอ่านที่ครูประสบมากที่สุดคือ นักเรียนอ่านออกเสียงไม่ชัด รองลงมาคือ นักเรียนขาดเรียนบ่อยจึงอ่านไม่ค่อยออก

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนให้แก่นักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดขึ้นคือ ฝึกเขียนตามคำบอก รองลงมาคือฝึกคัดคำเป็นภาษาไทย ส่วนปัญหาในการสอนทักษะการเขียนให้แก่นักเรียนชาวเลที่ครูประสบมากที่สุดคือ นักเรียนเขียนผิดเพราะออกเสียงผิด รองลงมาคือ นักเรียนแต่งประโยคไม่ได้

ปัญหาอื่น ๆ นอกจากในการสอนทักษะทั้ง 4 ให้แก่นักเรียนชาวเลที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประสบคือ การเชื่อมโยงเนื้อหาในบทเรียนกับชีวิตประจำวัน รองลงมาคือ เวลาเรียนมีไม่เพียงพอ และปัญหาที่ครูประสบน้อยที่สุดคือ จำนวนครูมีไม่เพียงพอ

ในด้านการใช้สื่อการสอน ครูผู้สอนใช้สื่อในการสอนทักษะต่าง ๆ ดังนี้

ในการสอนทักษะการฟัง สื่อที่ครูผู้สอนใช้มากที่สุดคือ วิทยุ เทป และ เทปเพลง

ในการสอนทักษะการพูด สื่อที่ครูผู้สอนได้มากที่สุดคือ บัตรภาพ บัตรคำ รองลงมาคือ

วิทยุ เทป

ในการสอนทักษะการอ่าน สื่อที่ครูผู้สอนใช้มากที่สุด คือ บัตรภาพ บัตรคำ รองลงมา คือ ของจริง และวิทยุเทป และสื่อที่ครูผู้สอนใช้น้อยที่สุดคือ แผนภูมิ

ในการสอนทักษะการเขียน สื่อที่ครูใช้มากที่สุดคือ บัตรคำ บัตรภาพ และของจริง รองลงมาคือ แผนภูมิ และสื่อที่ครูใช้น้อยที่สุดคือ แบบฝึก

สื่อการสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้เป็นสื่อสำเร็จรูป และส่วนใหญ่ได้มาจากศูนย์สื่อของโรงเรียน และศูนย์วิชาการกลุ่ม ครูส่วนน้อยผลิตสื่อการสอนใช้เอง สื่อที่ครูผลิตเองมากที่สุดคือ บัตรคำ และบัตรภาพ และสื่อที่ครูผลิตน้อยที่สุดคือ แบบฝึก

ปัญหาที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประสบในการใช้สื่อการสอนคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ รองลงมาคือ ไม่มีสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

ในด้านการวัดและประเมินผล ถ้าในชั้นเรียนมีเด็กนักเรียนในท้องถิ่นและเด็กนักเรียน ชาวเลเรียนรวมกันอยู่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะวัดผลรวมกัน มีครูส่วนน้อยที่แยกวัดต่างหาก และครู ผู้สอนที่แยกวัดต่างหากใช้แบบสังเกต แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์ สำหรับนักเรียนชาวเล เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลนักเรียนในท้องถิ่น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ให้นักเรียนปฏิบัติจริง รองลงมาคือ แบบทดสอบ แบบสังเกต ครูผู้สอนใช้แบบสัมภาษณ์น้อยที่สุด

ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชาวเลแตกต่างจาก นักเรียนในท้องถิ่น และครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า แยกต่างกันในระดับปานกลาง รองลงมา เห็น ว่าแตกต่างกันมากและสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันมาก คือ นักเรียนฟังภาษาไทยไม่ค่อยเข้าใจ และนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก

ส่วนในด้านจุดประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มี จุดประสงค์เพื่อทราบพัฒนาการภาษาของนักเรียน และเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทย รองลงมาคือ เพื่อประเมินว่าสอนได้ตามความมุ่งหมายและครูผู้สอนมีจุดประสงค์ในการวัดและ ประเมินผลเพื่อประเมินความสามารถของครูน้อยที่สุด

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนสอนและส่วนใหญ่ทำการทดสอบ โดย ใช้คำถามปากเปล่า เป็นรายกลุ่มและรายบุคคล รองลงมาคือแบบทดสอบ และครูผู้สอนส่วนใหญ่ ทำการทดสอบความรู้ของนักเรียนหลังทำการสอน โดยใช้วิธีให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และใช้คำถาม ปากเปล่า รองลงมาคือ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางการเรียน

ปัญหาในการวัดและประเมินผลที่ครูพบมากที่สุดคือ การสร้างข้อสอบให้ครอบคลุม จุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงมาคือ การสร้างเครื่องมือวัดผลสำหรับนักเรียนที่จะต้องสอบ ซ่อมเสริม และอื่น ๆ คือ ศูนย์วิชาการกลุ่มเป็นผู้ออกข้อสอบ โดยให้ข้อสอบเดียวกันทั้งหมด เด็กชาวเลทำไม่ได้

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และมี จุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน รองลงมาคือเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น การไม่กล้าแสดงออก ฯลฯ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดขึ้น คือ การประกวดการอ่าน รองลงมาคือการแข่งขันตอบปัญหาภาษาไทย กิจกรรมที่ครูจัดน้อยที่สุดคือ เชิญวิทยากรมาบรรยาย มีครูผู้สอนส่วนน้อยที่ไม่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และสาเหตุสำคัญของการไม่จัด คือ ไม่สามารถทำได้เพราะมีครูเพียงคนเดียว รองลงมาคือ นักเรียนไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนในต้นเวลาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ครูส่วนใหญ่จัดในเวลาเรียน รองลงมาคือ เวลาพักกลางวัน เวลาที่เหมาะสมที่สุด ครูส่วนใหญ่เห็นว่าคือในเวลาเรียน นักเรียน ส่วนใหญ่จะเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่มีการแข่งขัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ ทำให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถของตนเอง รองลงมาคือทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์และทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์กว้างขวางขึ้น

วิธีการในการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้การสังเกต การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน รองลงมาคือ ดูจากผลงานการจัดกิจกรรม

ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูพบมากที่สุดคือ นักเรียนไม่สนใจและไม่เห็น ความสำคัญ รองลงมาคือ มีเวลาน้อยเกินไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมวิธีสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้ และไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีจากการศึกษาของพิเชษฐ อนุกุล (2518) เรื่อง "การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูในการสอนภาษาไทยชั้น เด็กเล็ก เริ่ม เรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้ในจังหวัดยะลา" พบว่าปัญหาสำคัญคือครูไม่ได้รับการฝึกฝน เพื่อเป็นครูภาษาไทยชั้น เด็กเล็ก เริ่มเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้โดยเฉพาะ และครูไม่รู้หลักและทฤษฎีการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเรื่องนี้อาจ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยได้แก่นักเรียนชาวเล ไม่ประสบผลสำเร็จเหมือนการสอนภาษาไทยได้แก่นักเรียนชาวไทยมุสลิม

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียนชาวเล ในโรงเรียนประถมศึกษา ในหมู่บ้านชาวเล ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีเป้าหมายพิเศษ คือ มุ่งให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและมุ่งให้นักเรียนฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2520) ข้อ 2 คือ "มุ่งให้นักเรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต" และสอดคล้องกับจุดประสงค์ของกลุ่มทักษะภาษาไทยในหลักสูตร ซึ่งได้ระบุไว้ว่า "เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อื่น เป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา" นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520) ซึ่งได้กำหนดในส่วนของเกี่ยวกับภาษาไทย สรุปได้ว่าให้ประชาชนชาวไทยทุกคนสามารถใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกัน และประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตและการศึกษาในระดับประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนคงสภาพการอ่านออกเขียนได้เอาไว้

ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการในการส่งเสริม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยการ จัดให้มีการสอนพิเศษนอกเวลาเรียน และจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากขึ้น และนอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังได้ดำเนินการ เพื่อให้ชาวเลมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียนชาวเลโดยการจัดครูไปสอนภาษาไทยให้แก่นักเรียนชาวเลในชุมชน ผลการวิจัยที่ได้มีสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นายเกษม กุศลวัฒน์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเกาะลิหะเร่ (12 ธันวาคม 2532) ว่า "วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้ผลมากและทางโรงเรียนได้ทำควบคู่ไปกับโครงการ เข็มบ้านนักเรียน

ชาวเล ซึ่งในการนี้ครูผู้สอนก็ได้ชี้แจงถึงประโยชน์ในการเรียนภาษาไทยให้ชาวเลทราบ ทำให้ชาวเลมีความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทยมากขึ้น และนอกจากนี้ก็ได้จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมชาวเลขึ้นในโรงเรียนเกาะลิเทร่ เพื่อให้ชาวเลได้ภูมิใจในวัฒนธรรมของพวกเขาอีกด้วย (รูปภาพประกอบในภาคผนวก ง)

ส่วนในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเลในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการโดยร่วมปรึกษาหารือกับครูในโรงเรียนถึงปัญหาในการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเล รวมทั้งให้กำลังใจแก่ครู เมื่อครูประสบปัญหาในการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเล สำหรับเรื่องขวัญและกำลังใจของครูนั้น เป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเลส่วนใหญ่อตั้งอยู่บนเกาะซึ่งห่างไกลจากแผ่นดินใหญ่ การคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร เป็นไปด้วยความยากลำบาก ในบางฤดูกาลคือ ปลายเดือนพฤษภาคม ถึง ต้นเดือนพฤศจิกายน จะเป็นช่วงฤดูมรสุมคลื่นลมแรงจัด ไม่สามารถเดินทางโดยเรือโดยสารหรือเรือของหน่วยงานทางราชการ เช่น อุทยานแห่งชาติตะรุเตาและอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธาราได้ก็ยิ่งทำให้การติดต่อสื่อสาร เป็นไปด้วยความยากลำบากยิ่งขึ้น ทางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอได้เล็งเห็นถึงความยากลำบากในเรื่องนี้ จึงได้มีการให้สิทธิแก่ครูในเรื่องการโยกย้ายสับเปลี่ยนชั้นมาสอนบนฝั่ง โดยการโยกย้ายและสับเปลี่ยนตามความสมัครใจของครูผู้สอน แต่ส่วนใหญ่ครูผู้สอนจะไม่ย้าย โดยให้เหตุผลว่าเคยชินกับสภาพที่นี้แล้ว และในการให้กำลังใจแก่ครูผู้สอน ทางอำเภอจึงได้จัดไปเยี่ยมโรงเรียนที่อยู่บนเกาะดังกล่าว บางครั้งก็จัดประชุมกลุ่มโรงเรียนขึ้นที่โรงเรียนที่ตั้งอยู่บนเกาะ (จากการสัมภาษณ์หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เมืงเซ่ จังหวัดสตูล 15 ธันวาคม 2532)

เกี่ยวกับการคัดเลือกครูมาทำการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเล ผู้บริหารส่วนใหญ่มีนโยบายพิเศษในการคัดเลือกครู โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ ครูต้องสนใจและมีความรู้เกี่ยวกับภาษาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเล สำหรับการจัดครูเข้าสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเลผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความสมัครใจในเรื่องนี้สำนักงานศึกษาธิการเขต 11 (2516) ได้กล่าวถึง ภาระหน้าที่ของครูในท้องถิ่นที่มีเด็กพูดภาษาถิ่นในจังหวัดศรีสะเกษ บุรีรัมย์และสุรินทร์ ว่าภาระการทำงานของครูในโรงเรียนที่มีปัญหาทางภาษามีมากกว่าปกติ เพราะต้องสอนเด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้เหล่านั้นให้มีผลสัมฤทธิ์ เช่น เด็กนักเรียนทั่วไป เพราะฉะนั้น ครูที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามโรงเรียนในหมู่บ้านต่าง ๆ มีความจำเป็น

ที่จะต้องรู้และเข้าใจในเรื่องของภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นที่ตนเข้าไปปฏิบัติกิจงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาถิ่นจะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนในการสอนครูจะต้องเป็นผู้มีความสามารถสูงในการสื่อสารกับนักเรียน การที่ครูเข้าใจภาษาถิ่นจะทำให้ครูสามารถสอนอบรมเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง และเพื่อให้ได้ครูที่เหมาะสมในการสอนภาษาไทยให้แก่เด็กที่ใช้ภาษาถิ่น สำนักงานศึกษาธิการ เขต 2 (2522) ได้เสนอแนะคุณสมบัติของครูที่สอนเด็กนักเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้ว่าครูควรมีลักษณะดังนี้คือ ครูควรมีเจตคติที่ดีต่อชุมชนเหล่านั้นและต่อการสอนภาษาไทย มีความเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเหล่านั้น และมีความสัมพันธ์กับผู้บริหารของนักเรียนเสมอ

ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ปรับหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน แต่ที่สำคัญคือด้านเนื้อหา กล่าวคือ ปรับเนื้อหาบางส่วนโดยการตัดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นออกและเพิ่มเนื้อหาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน การปรับเนื้อหาของหลักสูตรปรับเพราะเป็นนโยบายของโรงเรียน และเกณฑ์ที่ใช้ในการปรับหลักสูตรคือ สภาพนักเรียนและสภาพท้องถิ่น นับเป็นสิ่งที่ถูกต้องในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพราะนักเรียนชาวเลมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างไปจากนักเรียนทั่วไป ถ้าปรับเนื้อหาในหลักสูตรให้นักเรียนชาวเลได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของเขา เด็กได้สัมผัสในชีวิตจริงก็จะทำให้การเรียนภาษาไทยของนักเรียนดีขึ้น ทั้งยังเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยของชาวเลอีกด้วย จากรายงานของ ศิริวรรณ ติโพบูลย์ (2522) เรื่อง ปัญหาในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 2 พบว่า สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น คลอดจนภาษาถิ่นหรือภาษาพื้นเมืองของนักเรียน เป็นปัญหาในการสอนค่อนข้างมากทุกจังหวัด ดังนั้นจึงควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น เพื่อให้สะดวกในการสอน

ในการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสาเหตุสำคัญคือ มีนักเรียนสองภาษา เรียนรวมอยู่ด้วยจึงทำให้ยากแก่การสอน สาเหตุรองลงมาคือ จุดประสงค์กว้างเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพโรจน์ สุขวงศ์วิวัฒน์ (2526) เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดภาคใต้ตามความคิดเห็นของครู ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในด้านหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรกว้างเกินไป ดังนั้นจึงควรปรับปรุงจุดประสงค์ในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งอาจจะส่งผลถึงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยให้สูงขึ้นกว่าเดิม

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดจุดประสงค์ในการสอนภาษาไทย ครูส่วนใหญ่ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และในกรณีที่ในชั้นเรียนมีเด็กนักเรียนในท้องถิ่นและนักเรียนชาวเลเรียนอยู่ร่วมกัน ในการวัดจุดประสงค์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่แยกเด็ก โดยมีเหตุผลที่สำคัญคือ ต้องการใช้เครื่องมือเดียวกัน เพื่อให้เป็นผลสัมฤทธิ์ที่มีมาตรฐานเดียวกัน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่เด็กนักเรียนชาวเล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ภาษาชาวเลกับนักเรียนชาวเลเลย เป็นเพราะครูพูดภาษาชาวเลไม่ได้ ส่วนครูที่พูดภาษาชาวเลกับนักเรียน ส่วนใหญ่จะใช้เมื่อต้องการอธิบายคำเพิ่มเติมในการสอนคำใหม่และประโยคที่นักเรียนไม่เข้าใจ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับคำกล่าวของรศ.นา ศิริพานิช (2507) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูที่ในท้องถิ่นที่มีเด็กพูดภาษาถิ่นว่า "ครูที่สอนเด็กเหล่านี้ควรพูดได้ทั้งสองภาษา คือ พูดได้ทั้งภาษาถิ่นและภาษากลาง เพื่อจะได้อธิบายเด็กแรกเข้าเรียนเป็นภาษาถิ่นก่อน แล้วจึงพยายามดึงเด็กเข้าเรียนเหล่านี้ให้ใช้ภาษาไทยกลางมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้เด็กมีความรู้ภาษาไทยกลางอันถือเป็นภาษาราชการของประเทศ เพื่อให้อ่านออกเสียงได้ช่วยเหลือตนเองได้เมื่อจบชั้นประถมไปแล้ว"

กรณีที่ชั้นเรียนมีทั้ง เด็กนักเรียนในท้องถิ่นและนักเรียนชาวเลรวมกัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมรวมกันโดยไม่คำนึงถึงว่าเป็นเด็กประเภทใด รองลงมาคือ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมแบบรวมก่อนแล้วจึงแยกจัดสำหรับนักเรียนชาวเล และกิจกรรมที่จัดแยกจัดสำหรับนักเรียนชาวเล คือ สอนแบบเทียบเสียงและเทียบคำ ระหว่างคำในภาษาไทยและคำในภาษาชาวเล ผลการวิจัยในเรื่องการใช้ภาษาถิ่นช่วยในการสอนนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยการสอนภาษาไทยให้แก่เด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้ ของสำนักงานศึกษาธิการ เขต 2 จังหวัดยะลา (2517) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้ภาษาแม่ เป็นสื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมทางภาษาไทยมากกว่าการสอน โดยใช้ภาษาไทยล้วน ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า การสอนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือและพูดภาษาไทยไม่ได้มาก่อน ให้เกิดความพร้อมทางภาษาภายในเวลา 1 เดือน โดยใช้ภาษาแม่เป็นสื่อประสพผลสำเร็จอย่างชัดเจนอีกด้วย และจากการสัมภาษณ์นางธนารัตน์ ไช่มุกต์ (12 ธันวาคม 2532) ครูภาษาไทยดีเด่น ทำการสอนชั้นเด็กเล็กซึ่งมีนักเรียนชาวเลเรียนร่วมอยู่ด้วย ได้ข้อมูลว่า "ในระยะแรกเด็กชาวเลจะพูดภาษาไทยไม่ได้เลย และฟังภาษาไทยไม่เข้าใจ ในภาคการศึกษาแรกยังต้องใช้ภาษาแม่ เข้าช่วยในการสอนอยู่บ้าง เพื่อให้เด็กสื่อความหมายได้เข้าใจ แต่ก็ยังมีนักเรียนบางคนซึ่งไม่เข้าใจภาษาไทยเลยจนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจะกลายเป็นปัญหาในการเรียนภาษาไทยต่อไปในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1"

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการฟังให้แก่ นักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูส่วนใหญ่จัดขึ้น คือ ฟิกให้นักเรียนฟังภาษาไทยเพียงภาษาเดียว ส่วนกิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดน้อยที่สุดคือ ให้นักเรียน ฟิกฟังภาษาชาวเลก่อนแล้วจึงแปลเป็นภาษาไทย ส่วนปัญหาในการสอนทักษะ การฟัง ให้แก่นักเรียน ชาวเลที่ครูประสบมากที่สุด คือ นักเรียนฟังประโยคยาว ๆ ไม่เข้าใจ เกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนฟัง ภาษาไทยไม่เข้าใจ วิฑูธ โสภางค์ (2527) ได้ให้ความเห็นว่า เป็นเพราะระดับเสียงใน ภาษาไทยต่างจากเสียงในภาษาที่นักเรียนใช้ นักเรียนไม่คุ้นเคยกับเสียงภาษาไทยกลาง จึงเป็น สาเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2511) ได้ทำการวิจัยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อเทียบกับหลักสูตร ผลการวิจัยเฉพาะภาษาไทย ปรากฏดังนี้คือ ในด้านการฟัง แม้ว่าผลการวิเคราะห์จะปรากฏว่า นักเรียนทำคะแนนได้สูงกว่าทักษะด้านอื่นก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่ว่า นักเรียนจำนวนไม่น้อยที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำในทักษะด้านนี้ (เฉลี่ยพระนคร ร้อยละ 15.71 นครศรีธรรมราชร้อยละ 26.63 ลำปางร้อยละ 27.71 และสุรินทร์ ร้อยละ 47.49 ซึ่ง 4 จังหวัดดังกล่าวเป็นตัวแทนของนักเรียนภาษาต่าง ๆ) การที่นักเรียนในจังหวัดต่าง ๆ ทำคะแนน ได้มาน้อยกว่ากัน อาจเป็นเพราะปัญหาทางภาษากล่าวคือ เด็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช ลำปางและสุรินทร์ไม่เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในแบบทดสอบ ซึ่งเป็นภาษาไทยกลาง

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดให้แก่ นักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จัดขึ้น คือ ฟิกให้นักเรียนฟังคำและประโยคง่าย ๆ แล้วพูดตาม ส่วนปัญหาในการสอนทักษะการพูด ที่ครูประสบมากที่สุดคือ นักเรียนไม่กล้าพูด รองลงมาคือ นักเรียนเรียงคำสลับกัน

ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง (15 ธันวาคม 2532) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “เด็กชาวเลจะเข้าใจภาษาไทยและเข้าใจคำถามที่ครูถามแต่ตอบเป็นภาษาไทยไม่ได้ นักเรียน จะตอบเป็นภาษาชาวเล และนักเรียนส่วนใหญ่ใช้คำสลับกัน เช่น กินได้ นักเรียนจะพูดว่า ได้กิน” และนางธนารัตน์ ไช่มุกต์ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ (12 ธันวาคม 2532) ได้ให้สัมภาษณ์ ว่า “ในการฝึกทักษะการพูดให้แก่ นักเรียนชาวเล จะไม่ให้นักเรียนใช้ภาษาชาวเลเลย ให้นักเรียน ฝึกพูดภาษาไทย ครูและเพื่อน ๆ จะต้องให้แรงเสริมกับเด็กมาก เด็กจึงจะมีกำลังใจในการฝึกพูด ไม่รู้สึกประหม่า” ส่วนปัญหาในการสอนพูดสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิเชษฐ์ อนุกุล (2518) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาไทยในชั้นเด็ก เริ่ม เรียนที่พูดภาษาไทย ไม่ได้ในจังหวัดยะลาพบว่า นักเรียนประหม่าอาย กลัวและถ่อมคนทำให้เรียนภาษาไทยได้ไม่ดี เพราะกลัวนักเรียนคนอื่น ๆ หัวเราะเยาะเมื่อคนพูดผิด

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนให้แก่นักเรียนชาวเล กิจกรรมที่ครูจัดมากที่สุด คือ ฝึกให้นักเรียนเขียนคำบอก ส่วนปัญหาในการสอนทักษะการเขียนมีครูประสบมากที่สุด คือ นักเรียนเขียนผิดเพราะอ่านออกเสียงผิด สอดคล้องกับที่ ประเทิน มหาพันธ์ (2519) ได้กล่าวไว้ว่า "เด็กส่วนมากเข้าใจแค่ภาษาพูด แต่ไม่ค่อยเข้าใจภาษาเขียนหรือภาษาหนังสือ ยิ่งเด็กที่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ด้วยแล้ว เด็กจะไม่เข้าใจ เด็กไม่ค่อยจะคิดก่อนที่จะพูดหรือเขียน การที่จะพูดหรือเขียนได้ถูกต้องนั้นขึ้นอยู่กับ การได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้อง ครูมักไม่ค่อยฝึกนิสัยการพูดและการเขียนให้ถูกต้อง และไม่ได้ช่วยแก้ไขในสิ่งที่เด็กพูดผิดหรือเขียนผิด เด็กเองก็ไม่สนใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตน เพราะครูไม่ได้ชี้แจงให้เด็กเห็นถึงความจำเป็นของการแก้ไข ครูจำเป็นต้องค้นหาวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีความปรารถนาที่จะพูดและเขียนให้ถูกต้อง การใช้ภาษาให้ถูกต้องนั้น เป็น เรื่องของการฝึกนิสัยให้เคยชิน การฝึกฝนจึงต้องใช้เวลาติดต่อกันนานพอสมควรและใช้วิธีการที่ถูกต้องนำไปใช้ในชีวิตจริง และใช้วิธีการที่ถูกต้องนำไปใช้ในชีวิตจริง เพราะในชีวิตจริงของเด็กไม่ได้อยู่เฉพาะสิ่งคมเล็ก ๆ ในหมู่บ้านหรือท้องถิ่นของคนเท่านั้น" และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในเรื่องปัญหาในการสอนเขียน ได้รับคำตอบว่า "นักเรียนชาวเลจะเขียนภาษาไทยไม่ค่อยได้ เป็นเพราะนักเรียนพูดภาษาไทยไม่ได้ บางคำพูดได้แต่จะออกเสียงเพี้ยน ซึ่งถ้านักเรียนนำนาเขียนคำที่ตนออกเสียง จึงทำให้เกิดการสับสนระหว่างเสียงที่พูดกับภาษาที่เขียน แต่นักเรียนจะเข้าใจว่าตัวเองเขียนถูก"

กล่าวโดยสรุป ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชาวเล ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากนักเรียนพูดภาษาถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับที่ ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2513) ได้กล่าวถึงปัญหาในการสอนภาษาไทยมาตรฐานในท้องถิ่นที่มีนักเรียนพูดภาษาถิ่นว่า "นักเรียนใช้ภาษาไทยกลางไม่ถูกต้อง เนื่องจากความเคยชินกับภาษาที่ตนเองถนัด ครูผู้สอนมักห้ามนักเรียนพูดภาษาถิ่นในเวลาเรียนหรือพูดคุยกับครู ถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถทำให้นักเรียนใช้ภาษาไทยกลางได้ ถูกและนอกจากปัญหาเด็กพูดภาษาถิ่นแล้วก็ยังมีปัญหาเด็กขาดการฝึกฝน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนพูดภาษาไทย ซึ่งจากผลการวิจัยของ ถวิล นำบุญพล พบว่า เด็กชาวเลจะพูดภาษาไทยเมื่ออยู่ในโรงเรียนเท่านั้น แต่เมื่อกลับบ้านก็ต้องพูดภาษาของเขาต่อไป บางครอบครัวหากเด็กไปพูดภาษาไทยในหมู่บ้านด้วยกัน เมื่อผู้ปกครองได้ยินก็จะได้รับโทษและบังคับไม่ให้เด็กพูดภาษาไทยขณะอยู่ในบ้าน คงให้พูดภาษาชาวเลเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดปัญหาแก่เด็กเป็นอย่างมาก และการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิเชษฐ์ อนุกุล (2518) และ

จิตต์ ไชยคุทัย (2522) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการสอนนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความยากลำบากมาก เพราะนักเรียนไม่มีโอกาสใช้ภาษาไทยกลางในชีวิตประจำวัน

ในด้านสื่อการสอน ซึ่งการสอนที่ครูใช้ในการสอนทักษะต่าง ๆ มีดังนี้ การสอนทักษะการฟัง ใช้วิทยุเทปและเทปเพลงมากที่สุด การสอน ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ครูใช้ บัตรคำ บัตรภาพและของจริง เกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อการสอน ปัญหาที่ครูประสบมากที่สุดคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อสำหรับการใช้สื่อในการสอนนักเรียนสองภาษา สื่อการสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้เป็นสื่อสำเร็จรูป และส่วนใหญ่ได้มาจากศูนย์สื่อของโรงเรียน และศูนย์วิชาการกลุ่ม และสื่อที่ครูผลิตมากที่สุด คือ บัตรคำ บัตรภาพ สำหรับเรื่องสื่อการสอนนักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่น สกกล นิลวรรณ (2516) ได้เสนอแนะ สื่อการสอนไว้ดังนี้คือ

1. หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสือพิมพ์ พจนานุกรม
2. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทันทีทางตรง

และทางอ้อม

3. ของจริง เช่น ต้นไม้ ดอกไม้
4. หุ่นจำลอง ตุ๊กตา
5. ภาพและสมุดภาพ
6. บ้ายประกาศ บ้ายนิเทศ และกระเป่าหนังสือ
7. ผลงานของนักเรียนในด้านต่าง ๆ
8. เครื่องประกอบการ เล่นบทละครอย่างง่าย ๆ อุปกรณ์ดนตรี
9. เครื่องใช้วัสดุการทำอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กรรไกร กระดาษ สี ฝูกัน ฯลฯ

นอกจากนี้แล้ววิทยากรก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนภาษาไทยได้ผลดีขึ้น ครูควรรู้จักเชิญวิทยากรมาบ้างเพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ เช่น บุคคลในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่อนามัย เป็นต้น แต่สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเลแล้ว การจัดหาและผลิตสื่อการสอนเป็นไปด้วยความยากลำบากมาก แม้แต่วัสดุที่ใช้ผลิตสื่อ เช่น กระดาษจะต้องขึ้นมาซื้อบนฝั่งและการนำกลับเข้าไปโรงเรียนบางครั้งก็ถูกคลื่นทำให้กระดาษสภาพไม่เหมือนเดิม เมื่อนำไปผลิตสื่อการสอนจะทำให้สีของกระดาษจางเร็วขึ้น จากการสังเกตสภาพห้องเรียนในโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง ปรากฏว่า สื่อที่ทำจากกระดาษ เช่น แผนภูมิต่าง ๆ เมื่อนำไปติดไว้กับผนังห้อง บางแผ่นมองไม่เห็นตัวหนังสือ เป็นเพราะลมได้พัดเอาไอน้ำจากทะเลขึ้นมาปะทะกับกระดาษดังกล่าว

การวัดและประเมินผล ถ้าในชั้นเรียนมีเด็กนักเรียนในท้องถิ่นและเด็กนักเรียนชาวเล เรียนอยู่ร่วมกัน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะวัดผลรวมกัน และเครื่องมือที่ครูส่วนใหญ่ใช้คือ แบบสังเกต ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนชาวเลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนในท้องถิ่น และสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันมากคือ นักเรียนฟังภาษาไทยไม่ค่อยเข้าใจและอ่านหนังสือไม่ออก เพราะนักเรียนใช้ภาษาชาวเลเป็นภาษาแม่ เกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่พูดภาษาถิ่นนี้ พิศเพลิม เขียวหวาน (2521) อารี บังสกุล (2514) และไพโรจน์ สุขวงศ์วิวัฒน์ (2526) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (2509) ซึ่งพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่พูดภาษาถิ่น คือ ปัจจัยในด้านภาษา กล่าวคือ นักเรียนไม่เข้าใจและพูดภาษาไทยไม่ได้

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน ซึ่งตรงกับความเห็นของจันทร์ ชุมเมืองมิก (2508) ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแห่งการเรียน การสอนที่มีความสำคัญในอันที่จะช่วย เสริมสร้างให้ประสบการณ์และชีวิตประจำวันของผู้เรียนมีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดขึ้น คือ การประกวดการอ่าน เนื่องจาก นักเรียนชาวเลมี เป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางภาษา การจัดการประกวดการอ่านขึ้นนับว่าเป็นสิ่งดี เพราะ เป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนอยากแข่งขัน และเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านภาษาไทยมากขึ้น

มีครูส่วนน้อยที่ไม่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สาเหตุของการไม่จัด เพราะมีครูเพียง คนเดียว เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเลส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนเกาะ และบางเกาะ จะเป็นนักเรียนชาวเลทั้งหมด ขนาดของโรงเรียนจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น โรงเรียนบ้าน เกาะ บูโหลน มีนักเรียน 32 คน และมีครูผู้สอนเพียงคนเดียว แต่โรงเรียนเปิดสอนถึง 4 ชั้น (อ้างจาก ตารางที่ 28) เหตุผลอีกประการหนึ่งของการไม่จัด คือนักเรียนไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรม จากการ สัมภาษณ์ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง ได้ข้อมูลว่า "นักเรียนจะไม่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะ แม้แต่มาเรียนครูยังต้องตามไปถึงบ้านและบังคับให้มาเรียน"

ในด้านเวลาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรครูส่วนใหญ่จัดในเวลาเรียน และเวลาที่ครูผู้สอนเห็นว่าเหมาะสมที่สุดคือ เวลาเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ พรหมบุญ (2523) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เวลาในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมคือ ในเวลาเรียน

วิธีการในการประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้คือการสังเกต การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ วสันต์ พรหมบุญ (2522) และ วิภา วิสเพ็ญ (2519) ซึ่งพบว่า วิธีการในการประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมากใช้การสังเกต

ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูพบมากที่สุด คือ นักเรียนไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของวสันต์ พรหมบุญ (2522) และวิภา วิสเพ็ญ (2519) ซึ่งพบว่า นักเรียนไม่สนใจ ไม่เข้าใจและเห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า เด็กชาวเลแตกต่างจากเด็กทั่วไปในด้านภาษาพูด ซึ่งเป็นความแตกต่างที่เห็นได้ชัด ภาษาที่นักเรียนไว้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษาอุรักลาโว้ย (Urak lawoi) เป็นภาษาในตระกูลมาลาโยโพลินีเซียน (Malayo-Polynesian) ซึ่งมีเพียงภาษาพูด ไม่มีภาษาเขียน (ดูรายละเอียดภาษาชาวเลในภาคผนวก ค) เพราะฉะนั้น การเรียนภาษาไทยจึง เปรียบเสมือนเป็นการเรียนภาษาที่สองของนักเรียนชาวเลและอีกด้านหนึ่งซึ่งแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ ฐานะความเป็นอยู่ ในเรื่องนี้ ธนา วสวนนท์ (2522) ผู้ซึ่งเคยรับราชการที่ภูเก็ต และคุ้นเคยกับชาวเลเป็นอย่างดีได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชาวเลว่าสภาพความเป็นอยู่ของชาวเลที่ภูเก็ต แตกต่างกับประชากรในชุมชนที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกันที่เห็นได้ชัดคือ ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ เหตุที่ชาวเลส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและจากการสัมภาษณ์ นายเกษม กุศลามัค (ครูใหญ่ ร.ร. เกาะลิหะ 12 ธ.ค. 32) ก็ได้คำคอมซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของเขมชาติ เทพไชย (2528) ซึ่งให้ทัศนะเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชาวเลว่า "ชาวเลมีความเป็นอยู่แบบเป็นไปเรื่อย ๆ ไม่ค่อยสนใจต่อสังคมภายนอกมากนัก การทำมาหากินก็เป็นไปวันหนึ่ง ๆ ไม่มีการสะสมทรัพย์สินและอาหาร เมื่อเงินหมดก็จะออกไปหาอีกคราวหนึ่ง" ชาวเลส่วนใหญ่ฐานะยากจนจากการวิจัยของละเอียด กิตติยานันท์ (2529) เรื่อง "สภาพความเป็นอยู่และความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเล" เกี่ยวกับความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจพบว่า ชาวเลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงมีรายได้ประมาณครอบครัวละ 1001-2,000 บาท ต่อเดือน ชาวเลส่วนใหญ่มีรายต่ำกว่ารายจ่าย

ลักษณะของนักเรียนชาวเลทั่วไป นักเรียนชาวเลพูดภาษาไทยได้บ้างเล็กน้อย และสามารถอ่านหนังสือออกตามระดับชั้นที่นักเรียนเรียนอยู่ แต่นักเรียนชาวเลไม่กล้าแสดงออก เด็กชาวเลก็เหมือนกับเด็กที่ใช้ภาษาถิ่นทั่ว ๆ ไป เช่น นักเรียนชาวไทยมุสลิม เพราะนักเรียนเหล่านี้จะใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง และการที่นักเรียนใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาแม่ก็จะเป็นอุปสรรคในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิเชษฐ์ อนุกุล (2528) ได้ศึกษามัธยมศึกษาและอุปสรรคในการสอนภาษาไทยในชั้นเด็กเล็ก เริ่มเรียน ที่พูดภาษาไทยไม่ได้ ในจังหวัดยะลา ผลปรากฏว่า "นักเรียน ประหม่าอาย กลัวและถ่อมคน ทำให้เรียนภาษาไทยไม่ได้ดี เพราะนักเรียนถูกเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ หัวเราะเยาะเมื่อพูดภาษาไทยผิด"

ในด้านการมาเรียนของนักเรียนชาวเล นักเรียนชาวเลส่วนใหญ่มาเรียนไม่สม่ำเสมอ สาเหตุที่สำคัญคือ ผู้ปกครองให้ช่วยงานที่บ้าน สาเหตุรองลงมาคือ นักเรียนขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิเชษฐ์ อนุกุล (2518) และสำนักงานศึกษาธิการเขต 2 ยะลา (2517) และรายงานผลการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดปัตตานี (2525) พบว่า นักเรียนยากจนขาดแคลนเครื่องเขียน แขนงเรียน อาหารกลางวัน เสื้อผ้า บางครั้งเด็กต้องช่วยบิดามารดาทำงานและประกอบอาชีพ จึงขาดเรียนมาเรียนไม่สม่ำเสมอได้รับความรู้ไม่เต็มที่ และจากการสัมภาษณ์ นายชิต ฤทธิ์บุรณ์ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง (15 ธันวาคม 32) ได้รับคำตอบว่าเด็กต้องขาดเรียน เพราะผู้ปกครองให้ช่วยทำงาน เช่น ออกเรือไปกับผู้ปกครองหรือบางครั้งหยุดเรียน เพื่อไปคอกปลาแถวชายหาด "

ในด้านสุขภาพของนักเรียนชาวเล นักเรียนชาวเลส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสุขภาพ โรคที่เป็นกันมากคือ โรคผิวหนัง เช่น ทิด กลาก เกลือ่น เป็นต้น รองลงมาคือ โรคขาดอาหาร ซึ่งปัญหาในด้านสุขภาพของเด็กก็เป็นอุปสรรคในการเรียนของเด็กเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการวิจัย ของโครงการพัฒนาการศึกษาจังหวัดปัตตานี (2525) ได้วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยมุสลิมต่ำ นอกจากปัญหาทางด้านภาษาแล้ว ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็กไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนภาษาไทย นอกจากนี้ ถวิล นำบุญผล (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะเจริญพันธุ์ในสตรีชาวเล ในจังหวัดกระบี่ พังงาและภูเก็ต พบว่า โรคเป็นกันมากที่สุดได้แก่ โรคผิวหนัง มีลักษณะเป็นขุยซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ชาวเลไม่ค่อยอาบน้ำ เพราะน้ำหายากต้องไปเอามาจากที่ไกล ๆ

ผู้ปกครองของนักเรียนชาวเล ส่วนใหญ่จะไม่สนับสนุนให้เด็กนักเรียนชาวเลมาเรียน
 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาและผู้ปกครองเห็นว่า
 ทำให้ขาดแรงงาน ซึ่งเป็นเหตุผลเดียวกันกับผู้ปกครองของนักเรียนไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดน
 ภาคใต้ จากการศึกษาปัญหาชนกลุ่มน้อยในไทย ซึ่งขจิตภย์ นุรุษพัลน์ (2515) ได้สรุปไว้ดังนี้คือ
 ผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตรหลายของคนเข้าเรียนภาษาไทย เพราะไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องรู้
 ภาษาไทย และข้อสรุปนี้ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของภคศิณี เปรมโยธิน (2520) ซึ่งได้ศึกษา
 ปัญหาการศึกษา ใน 3 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นมูลเหตุให้การศึกษาของชาวไทยมุสลิมต่ำ เพราะ
 ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา นอกจากนี้จากรายงานผลการวิจัย โครงการวิจัยและ
 วางแผนเพื่อพัฒนาศึกษาจังหวัดปัตตานี (2525) ได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนต่ำ มีสาเหตุเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่สนับสนุนการเรียนของเด็ก เพราะไม่เข้าใจแนวทาง
 ของหลักสูตร ขาดความรู้ในการแนะนำการเรียนของเด็ก และจากการสัมภาษณ์ นายวิระ กาวิเศษ
 (อ้างถึงใน ละเอียด กิตติยานันท์, 2529) ปรากฏว่า โดยทั่วไปแล้ว ชาวเลจะไม่ค่อยสนใจ
 เกี่ยวกับการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในหนังสือในโรงเรียนและไม่เข้าใจจุดประสงค์ของการสอนมาก
 นัก ชาวเลมักจะอ้างถึงความยากจน และคิดว่าการส่งบุตรหลานไปโรงเรียน ทำให้เสียเวลา
 ทำมาหากิน เพราะเด็ก ๆ ต้องง้อออกไปจับปลาในทะเล ดังนั้นเมื่อบุตรหลานต้องมาถูกเกณฑ์ให้
 เข้าเรียนในโรงเรียน จึงพยายามหาทางม้ายเบี่ยง และไม่สนใจต่อคำขอร้องของพวกครูที่อุตส่าห์
 ไปตามตัวเด็กถึงบ้าน แม้ชาวเลบางคนจะอ้างว่า เด็กไม่มีสุติมิตร จำไม่ได้ว่าเกิดเมื่อไร ทราบแต่
 เพียงว่าเมื่อ 3 น้า 4 น้ามาแล้ว พวกครูก็อุตส่าห์ไปหาสุติมิตรมาให้แต่ก็ไม่ได้ผลมากนัก และบาง
 ครอบครัวแม้จะส่งเด็กเข้าเรียนแล้วแต่ก็ให้เด็กไปโรงเรียนไม่สม่ำเสมอ"

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหา ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนมาเรียนนั้น โรงเรียน
 ส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ นายเกษม ภูสลาเม็ด
 (อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนเกาะสีเทร่ , 12 ธันวาคม 2532) ได้ให้ความเห็นว่า วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้
 ผลที่สุด ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษามากขึ้น และยอมให้ความร่วมมือ ส่วนที่โรงเรียน
 บ้านเกาะอาดังใช้วิธีการบังคับให้นักเรียนมาเรียน โดยการไปค้ำที่บ้านและขู่ว่าจะเอาตัวรวจมา
 จับ (จากการสัมภาษณ์นาย นายชิต ฤทธิบุรณ์ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง 15 ธันวาคม
 2532)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

1. ผู้บริหารควรจัดหาหลักสูตร คู่มือครู สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณต่าง ๆ ไว้ให้ครูได้นำไปใช้ได้อย่างสะดวก และเพียงพอกับความต้องการของครู
2. ควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ครูเข้าร่วมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย
3. ควรอำนวยความสะดวกและให้กำลังใจแก่ครูที่สอนภาษาไทย ด้วยการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มกำลังความสามารถพร้อมทั้งร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษานิเทศก์

1. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาไทยให้แก่เด็กที่พูดภาษาไทยไม่ได้
2. ควรจัดทำเอกสารความรู้เพื่อเผยแพร่ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่สามารถไปนิเทศด้วยตนเองได้
3. ควรจัดทำหนังสือขึ้นใช้เฉพาะนักเรียนชาวเล เพื่อเสริมทักษะการอ่านให้แก่ นักเรียนชาวเล
4. ควรไปนิเทศอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งใช้วิธีการต่าง ๆ ในการนิเทศ เช่น สาคติ การสอน การประชุมปฏิบัติการ การทัศนศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. ควรศึกษาหนังสือเรียน และคู่มือครูการสอนวิชาภาษาไทยให้เข้าใจและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุด โดยการปรับให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และนักเรียน
2. ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา เศรษฐกิจ และวัยของนักเรียน ตลอดจนจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้วย

3. การใช้สื่อการสอน ครูควรเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และ วิชาของนักเรียน ควรใช้สื่อหลาย ๆ ประเภท

4. ครูควรใช้วิธีการประเมินผลการเรียนการสอนหลาย ๆ วิธี โดยพิจารณาให้ เหมาะสมกับประเภทของความรู้ที่ต้องการวัด

5. ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียน สนใจในวิชาภาษาไทยมากขึ้น โดยคำนึงว่า กิจกรรมที่จัดขึ้น ควรสนับสนุนการฝึกทักษะทั้ง 4 ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดสภาพการ เรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ในโรงเรียน ประถมศึกษาในหมู่บ้านชาวเล

2. ควรมีการศึกษาเพื่อหอรูปแบบการ เรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชาวเล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย